

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ННІ «Інститут геології»

Кафедра геології родовищ корисних копалин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора інституту
з навчальної роботи

« 26 » 08 2022

року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З МЕТОДІВ
ПОЛЬОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

для здобувачів вищої освіти

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

10 Природничі науки
103 «Науки про Землю»
Бакалавр
Геологія та менеджмент надрокористування
Обов'язкова (ОК28)

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диф. залік

Викладачі: Дмитро Кравченко *доцент кафедри загальної та історичної геології,*
Олександр Митрохин, *професор кафедри мінералогії, геохімії та петрографії;*
Віктор Нестеровський, *професор кафедри геології нафти і газу*

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (____+____) «__» 20__ р.

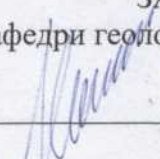
© Д. Кравченко, О. Митрохин, В. Нестеровський, М. Рева, 2022 рік

КИЇВ – 2022

Розробники: *Дмитро Кравченко* доцент кафедри загальної та історичної геології,
Олександр Митрохин, професор кафедри мінералогії, геохімії та петрографії;
Віктор Нестеровський, професор кафедри геології нафти і газу

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри геології родовищ корисних копалин

_____ (Володимир МИХАЙЛОВ)

Протокол № 1 від «25» 08 2022_р.

Схвалено науково - методичною комісією інституту **ННІ «Інститут геології»**

Протокол № 1 від «26» 08 2022 року

Голова науково-методичної комісії
_____ (Всеволод ДЕМИДОВ)

Мета дисципліни – набуття практичних навичок проведення польових та камеральних робіт зі структурного аналізу, навчання методам польових петрографічних, мінералогічних та геохімічних досліджень, геолого-економічної оцінки родовищ корисних копалин, особливостей організації підприємств нафтогазової галузі, гідрогеологічних та інженерно-геологічних досліджень, обробки та аналізу геоданих, геофізичних методів досліджень

Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

Знання основ загальної геології, структурної геології та картування, економічної геології, мінералогії та геохімії, гідрогеології та інженерної геології, геоінформатики, нафтогазової геології, геофізичних методів досліджень.

Анотація навчальної дисципліни / референс:

Навчальна практика дозволяє студентам оволодіти методами польових досліджень, що використовуються в галузі наук про Землю. У підготовчий період студенти знайомляться фізико-географічними умовами та геологічною будовою території практики, умовами та методикою польових досліджень, планом проведення та критеріями оцінювання практики. До початку польових робіт вони проходять інструктаж з техніки безпеки, самостійно опрацьовують літературу, картографічні матеріали та демонстраційні колекції по території практики. Польові роботи здійснюються у пішохідних та автомобільних маршрутах, що заздалегідь розробляються керівництвом практики. Об'єктами досліджень є природні та штучні геологічні відслонення; точки мінералізації, рудопрояви та родовища мінеральної сировини; діючі гірничі підприємства, підприємства нафтогазової галузі, кар'єри, шахти, відвали тощо. Польові роботи включають: дослідження умов залягання, будови та речовинного складу мінеральних утворень, ведення польової документації, відбір геологічних зразків та спеціальних проб. Студенти ведуть персональні польові щоденники, в яких фіксується увесь фактичний матеріал, щодо одержаних від керівника практики завдань на цей чи інший маршрутний день. По завершенню польових робіт студенти здійснюють камеральну обробку зібраних матеріалів, написання та захист звіту

Завдання:

- набути практичного досвіду ведення польових геологічних досліджень, документації гірничих виробок, відбору зразків гірських порід і мінералів, їх польової діагностики;
- ознайомлення зі структурою підприємств гірничодобувного сектору;
- вивчення природних умов залягання гірських порід, точок мінералізації, рудопоявів та родовищ; з'ясування їх співвідношень з оточуючими геологічними об'єктами;
- засвоїти основи геолого-економічної оцінки об'єктів мінерально-сировинної база;
- засвоїти прийоми і методи камеральної обробки польових матеріалів геологічних досліджень;
- навчитися оперативно обробляти отриману інформацію за допомогою спеціального програмного забезпечення;
- навчитися складати та захищати геологічні звіти.

Результати навчання:

Результат навчання (1. Знати; 2. Вміти; 3. Комунікація; 4. Автономність та відповідальність)		Форма/Методи викладання і навчання	Форма/Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Особливості геологічної будови території практики, рудних районів і нафтогазоносних структур України	Робота з літературними та фондовими матеріалами	Глави пояснювальної записки	до 10%
1.2	Локальні структури полігону практи-	Рекогносцирувальні	Польовий	до 5%

Заключний етап. Обробка та систематизація отриманих матеріалів, підготовка та захист звіту про проходження практики.	10
ВСЬОГО	90

Загальний обсяг: 90 год. в тому числі:

Навчальна практика – 90 год.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. Загнітко В.М. Методичні рекомендації до проведення навчальної практики з методів польових досліджень, складання та оформлення звіту. 2007.
<http://www.geol.univ.kiev.ua/ua/lib/>
2. Деревская Е.И., Коженевский С.Р., Митрохин А.В., Гриценко В. Геологическая экскурсия «Маршрутами Павла Аполлоновича Тутковского»: Путеводитель. – К.: Логос, 2013.
3. Михайлов В.А., Курило М.М. (2015). Базові терміни і поняття економічної геології. Навчальний посібник. К.: Київський університет. 527 с.
4. Навчальна гідрогеологічна та інженерно-геологічна практика: навч. посібн. / С.В. Корнеєнко, Д.Ф. Чомко, О.М. Корбутяк, А.В. Шостак -К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. – 144 с.
5. Положення про проведення практик студентів геологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Укаладач: Кравченко Д. В. К., 2008. – 16 с. http://www.geol.univ.kiev.ua/docs/edu/pract_polozhennja.pdf
6. Шевчук В.В., Лавренюк М.В., Кравченко Д.В. Основи структурного аналізу. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. – 288 с.
7. Зацерковний В.І. Дистанційне зондування Землі. Фізичні основи: навч. посіб. / В.І.Зацерковний. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. – 380 с.
8. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Віршило І.В., Демидов В.К. Геоінформаційні системи в науках про Землю: монографія. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016.– 510 с.

Додаткові:

1. Атлас родовищ нафти і газу України: В 6 т. / Ред. М.М. Іванюта, В.О. Федішин, Б.І. Денегта та ін. – Т. I., Т. II, Т. III. – Львів: УНГА, 1998.
2. Державні санітарні правила і норми. Вода питна. Гігієнічні вимоги до якості води централізованого господарсько-питного водопостачання.
3. Довідник з нафтогазової справи / За ред. В.С. Бойка, Р.М. Кондрата, Р.С. Яремійчука. – К.: Львів, 1996. – 620 с.
4. Етапи і стадії геологорозвідувальних робіт на нафту і газ (ГСТУ41-00032626-00-011-99). Наказ Комітету України з питань геології та використання надр від 31.12.1999 № 328. <http://geo.gov.ua/normativno-pravovi-akti-geolkontrol>
5. Костюченко М.М., Шабатін В.С. Гідрогеологія та інженерна геологія. - К. ВПЦ «Київський університет», 2005.
6. Кошляков О.Є., Мокієнко В.І. Практикум з динаміки підземних вод. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2005.
7. Крупський Ю.З. Геологія та екологія видобутку нафти і газу : навч. посібн. - Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 212 с.
8. Мандрик Б.М., Чомко Д.Ф., Чомко Ф.В. Гідрогеологія. – К., 2005.
9. Митрохин О.В. Анортозит-рапаківігранітгранітна формація Українського щита (геологія, речовинний склад та умови формування). Дисертація. докт. геол. наук. - К., 2011.

10. Михайлов В.А., Шевченко В.І., Огар В.В. та ін. (2007). Металічні корисні копалини України. Підручник. К.: Київський університет. 463 с
11. Михайлов В.А., Карпенко О.М., Курило М.М. та ін. (2018). Горючі корисні копалини України та їх геолого-економічна оцінка: Підручник. К.: Київський університет. 655 с.
12. Положення про стадії геологорозвідувальних робіт на підземні води (гідрогеологічні роботи). Затверджена наказом Міністерства України 16 липня 2001 р. за №260. – К., 2001.
13. Правила безпеки в нафтогазодобувній промисловості України. НПАОП 11.1-1.01-08. https://dnaop.com/html/41210/doc-%D0%9D%D0%9F%D0%90%D0%9E%D0%9F_11.1-1.01-08
14. Практикум з навчальної дисципліни «Дослідно-фільтраційні випробування» : навчальний посібник / В.І.Мокієнко К., 2014. http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/practicum_DFV.pdf
15. Степанюк Л.М., Митрохин А.В., Кривдик С.Г., Томурко Л.Л., Коновал Н.М. Гранитоиды Волынского и Днестровско-Бугского мегаблоков Украинского щита: Путеводитель экскурсии научной конференции «Гранитоиды: условия формирования и рудоносность». К.: ИГМР, 2013.
16. Шевчук В.В., Кравченко Д.В. Геометричні основи геологічного картування. К.: Обрії, 2007.